

A „KELET” előfizetési díja:

idélre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 fr.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével;

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DÍJZATATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszor hasznosított garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Endaposten. Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest zervitár 5. sz.

Nyitási cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Egy baj a sok közül.

Az egész világ el van foglalva a keleti háborúval.

Nem csoda, mert országok léte és nem léte függ attól.

Minket is érdekel, igen közelről az az ügy; ennek dacára, ne felejtkezzünk meg belső bajainkról sem.

Sok a belső baj bizony; de ha az akarat nem hiányzik, mindent jóvá tehetünk.

Mind ezen belső bajok közt mindenesetre kintéllyes helyet foglal el a népoktatás nyomorúsága.

Lényeges és életbevágó baj mindenesetre. Látjuk, hogy minden igyekezet, a mi nyilvánul az e téren buzgalkodóktól, majd nem semmi eredménnyel nem bír.

Vannak vidékek, megyék, a hol e nyomorúság enyhül, de még is, az ország legtöbb részében az a nyomorúság kézzel fogható, nyomasztó és semmit sem enged erejéből.

Pedig ideje volna már haladni.

Minden szakértő gondolkodik is ezen nagyon, de nem lehet haladni, van ebben valami nagy baj, a melyet, metszeni kellene, hogy virulás álljon be.

S ez a főbaj az, hogy a népoktatás, az elemi iskoláztatás úgy szolván a felekezetek kezében van.

Minden szakértő ebben leli a főbajt s ez nagyon világos.

A felekezetek nálunk vegyest fordulnak elő a községekben és városokban, s ritka falu az, a hol csak egy felekezet legyen.

Van község, a melyben három négy felekezetre oszlik a lakosság egyenlő arányban, majdnem mindenik faluban pedig van egy két felekezet.

Mindenki ragaszkodik az iskolájához, s ez még nem baj, ez még dicsérendő esemény volna, de a mily mértékben ragaszkodik a felekezeti iskola létehez, ép oly mértékben hiányzik a buzgóság, hogy az iskolát virágzóvá tegye.

Hiszik, ha a négy falból álló iskola megvan, meg van minden, mert mint mondják „régén nem volt még olyan iskola sem s még is boldogabb világ volt.”

És így okoskodnak a falusi irás tudók is. És mi következik ebből?

Az, hogy papíron egy kis községnek van három, négy iskolája is.

Ha az ember aztán megtekinti közelről ezen „iskolákat” arra a meggyőződésre jut, hogy azok a népoktatásra nézve nem léteznek.

Nem léteznek, mert egy kis, vagy akár nagyobb község legyen, egy-egy hitfelekezete nem képes képesített tanítót fizetni; nem képes az iskolát felszerelni, nem képes azt a kor és törvény kívánalmainak megfelelő karba helyezni, nem, mert egy ily község nem képes 4 iskolát fenntartani és 4 tanítót, vagy akár kettőt vagy háromat fizetni.

Egy történetik aztán igen sokszor és lépten nyomon találkoznak azzal, hogy a község 3—4 iskolája a tanügyre nézve semminek mondható.

Hozzá vesszük még, hogy az iskolák mellé egy-egy kis községben is három négy iskolaszék áll fenn úgy hogy azoknak egy 10-öt sem lehet irástudókból megalkotni.

Ki ne látná be, hogy bizony ez nagy nyomorúság.

Itt azt mondhatná valaki, hogy zaklatni kellene az egyházközségeket az iskolák jó karba helyezésére.

Zaklatják is. És mi a válasz, hogy a jobb állapotot az egyház község anyagi ereje nem engedi meg — s aztán marad minden a régi lábón.

Kár volt, hogy az elemi népoktatásnak oly sok ág-bog adatott, hogy az elemi népoktatást az állam, a község és a felekezetek gyakorolják, holott, ha a községre bízzák azt, ma a községekben a népoktatás két-három annyi haladást mutatna fenn.

S ez nagyon természetes.

Mert egy község bármely kicsiny legyen egy jó karban lévő iskolát tud fenntartani, de kettőt hármát nem és akkor könnyebb volna az ellenőrködés, az adminisztrálás; a község ereje nem oszlanék meg hiában három-négy felé, csak egy irányban s abban az irányban jót tudna felmutatni.

Sok iskolánk van most s nincs meg az eredmény.

Holott a községnek nem sok iskolára, hanem egy és jó iskolára, van szüksége.

Szomorú dolog volna, ha a felekezeteknek jó iskolájuk nem volna. Van, de ez oly kevés, hogy kivétel képez. Ezért a kivételért kellene kivenni a népoktatást a felekezetek kezéből s a községet utasítani az iskola fenntartására.

— A képviselőház védőbizottsága tegnapi délután az országos ülés után tárgyalás alá vette az 1871. VII. t. cz. módosításáról, illet leg az 1868. XLII. t. cz. 19 §-a alapján rendezéresített honvéd orvosi tisztikar újjászervezéséről szóló trjávaslatot s azt egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

A trjavaslatot most a pénzügyi bizottság fogja pénzügyi szempontból tárgyalás alá venni, minthogy 31.981 frtnyi költségűbbelről van szó s azután visszaküldvén a védőbizottsághoz, ez a szünet után a házhoz fogja benyújtani.

— A képviselőház közigazgatási bizottsága tegnapi délután a nyilvános ülés után összegyűlvén, tárgyalta a gyámügyi trjavaslatra vonatkozó albizottsági munkálalatot.

Az albizottság munkálalatát vérvén alapul a bizottság, némi módosítással mint 1. §. a következő szöveg állapított meg. „A teljeskorúság a 24. év leteltével éretik el. Ez által azonban nem érintetik az 1874. XXVI. t. cikknek a nőkre vonatkozó intézkedése.” Az I. fejezet többi részé-

tak mondva, s minden legkisebb vonatkozás nélkül arra, mintha visszautasítás akarna lenni részemre.

Ezért nem is leptek meg, sem bátorságomat el nem vették mint az alkalmasint történt volna ez előtt három nappal. Egy túl áradó szív valamóasánuk sem vettem e bizalmi kitörést, mely kész elfogadni bármint jövőt, mely tul helyezi őt a jelenen. A szavak egyszerűsége, jóindulatú kifakadása, a leány ártatlan gyermekded arca, megjelenése, magatartása, egészen meg nyerték szívemet. Éreztem, hogy egy, egész a lelke mélyéig őszinte, igaz elméjű léánnyel állok szemben, kinek okossága, érző szíve van, ki épp oly szerény, mint minő önfeláldozó tud lenni. Nem is csalódtam, miss Love, valóban ilyen volt; körében lévő lázas lelkesültségem szelidebb érzelmeknek adott helyet, vérem lecsillapult, s nyugodt beszedére figyeltem, inkább a barátai vonzalom vezetését mint a szerelem emésztő tüztét éreztem iránta.

Egy óra lefolyta után atyjá is megjelent, igen szívesen fogadott s megmarasztott ebédre. Bármennyire figyeltem is, egyetlen titkosan vartott pillantást sem birtam felfedezni miss Love és közte, s nyugodt magatartásukból láthattam, hogy Love valóban mit sem tud semmiről, míg Butler ur a legnagyobb nyugalommal várja, hogy leánya kezdjen el előbb beszélni vele felőlem.

Jövendőbeli apósom legszeretetremléttől b barátságosabb ember volt a világban. Semmi sem

kevés módosítással, az albizottság által előterjesztett szöveg szerint állapított meg.

— Uj trentinó-kérdés. A „P. C.”-nek írják Rómából, hogy Garibaldi Menotti állítólag és igen elterjedt hírek szerint körítatlag szőlőtáta föl pártja kiválóbb tagjait, miszerint most tegyenek meg mindent, hogy Dél-Tirolt Olaszországhoz lehessen csatolni. Beszélnek pénz-, fegyvergyűjtésekről, sőt önkényes csapatok szerzéséről is. Mindez azonban a nevezett lap tudósítása szerint rozskaratu koholmány. Olaszországban ma senki sem gondol a hírhedt Trentinó-kérdésre, s ha gondolna is, a kormány oly erőlyesen lépne föl ellene, mely minden kísérletet alapjában megsemmisítene. Nicotera sokkal erőlyesebb ember, semhogy a kalandvágyók merészelnének vele kikötni.

A háboru.

Az angol és orosz kormány között, hír szerint, tárgyalások vannak folyamatban, melyek czélja megállapodni Oroszország hadműveleteinek demarcationális vonalát. Mint mondják, Suvaloff gróf is ez ügyben utazik most Pétervárra az angol kormány tervinek és kívánságainak előterjesztésére. Ha sikerül ez ügyben megállapodásra jutni, Anglia továbbra semleges marad, különben nem.

Oláhország fejedelme összeülekezett már Miklós nagyherceggel, a muszka had főparancsnokával Plojesztben. A nagyherceg visszaadja Károlynak a látogatást Bukarestben s hibetölleg ez alkalommal fognak elintéztetni némely differenciákat, melyeket az ápril 16-iki conventió még fönbhagyott. Az oláhok azt kívánják nevezetesen, hogy az oláh sereg, habár muszka fővezénylet alatt, de mégis önállón „cooperáljon” s az oláh csapatokba ne vegyítessenek muszka csapatok. A muszkák viszont azt hangoztatják, hogy ők a conventiókban nem kötelezték magukat arra, hogy csapataikkal Kis-Oláhországot meg ne szállják. Károly fejedeleme csak ezen differenciák kiegyenlítése után fog tényleg hadseregének élére állani.

A bolgárok proclamációjá.

A bolgár központi bizottság, mely most „Ideiglenes bolgár nemzeti kormány”-nyá alakult át, proclamációt intézett a „bolgár nemzethez” melyben a többiek közt ezeket mondja:

A merre tekintünk, szerencsétlen hazánk völgyeit vérell áztatva látjuk. Békésen törtük el rettenetes szenvedéseinket, mert hittük, hogy közeleg a megváltás. Reményünk valósult. Oroszország meg akar minket váltani. Talpra kelt, hogy számot kérjen elrontott vérünkért és megfenyítse elnyomóinkat. A legközelebbi (?) időben Bulgáriában az orosz lobogók fognak lengeni, melyek árnyában számunkra jobb (?) jövő fog megállapitni. Az oroszok mint testvérek jönnek hozzánk, hogy rajtunk segítsenek, de a nélkül, hogy a maguk számára valamit kívánnának. Az oro-

lémekeztetett rajta az unalmas szoba tudósra; kiváló gyermekded kedély párosult nála, mély elme tehetséggel, szelidséggel, szívjósággal, mások iránti tisztetel s elnőzés, ritka kellem a társalgásban, a legtisztább s nemesebb érzemények voltak följelem vonásai; ilyen volt Butler ur. Azt mondhatnók, hogy e pontig leánya ki nagyon hasonlított hozzá arcában, való és hű képmása volt e megbecsülhetlen tulajdonok bírásában; de Butler urnak az a hibája volt, hogy mind e tulajdonokat, tulságos mértékben birta. Türelemessége vagy optimismusa, egész a hanyagságig fajult a családi s társadalmi boldogságot illető gyakorlati kérdések terén, semmi felmerült esemény nem ejtő őt soha nyugtalanságba. Nem akart, vagy nem birt, előre látni semmit. Vagy legalább nem a maga idejében, és nem tudván félbe szakítani réá nézve ily kedves tudományos buvárlatait, vagy lelket egészen átengedve a szép természet szemléletének, bagyta a dolgokat folyón a magok rendjén, a nélkül, hogy legkevésbé is kormányozni igyekeznék az események menetét maga körül.

Összevetve saját észleleteimet az ügyvédként kapott felvilágosításokkal, azonnal beláttam, hogy Butler urnak semmi befolyása nem leend azon elhatározásra, melyet leánya irányomban tenni fog, hogy a házaz életben a kölcsönös megelégedést és boldogságot nagyon természetes és egyszerű dolognak tartja, hogy teljes bizalmát helyezi a miss Love itőlő tehetségébe és mély belátásába, végre, hogy rákon belenyugszik kit vá-

szok, kik az oláhok, szerbek és görögök számára szabad existenciát küzdöttek ki, ugyanazt akarják a mi számunkra is.

Testvérek! Ütött a nagy szent óra, melyben mindnyájunknak, mint egy embernek, fölkelni és az oroszok oldala mellett harcolni kell. Fegyverkezzetek a mint csak lehet, méltóknak kell mutatnunk azon sorsra, melyet számunkra készitnek. Érdeünk, jövőnk és megváltásunk követelik, hogy a megváltók oldala mellett harcoljunk. Egy nagy erőfeszítés — és méltóknak fogunk bizonyulni a szabadságra.

Bolgár nép! Te magad fogod kormányozni önmagad. Egyelőre engedelmeskedjél az ideiglenes nemzeti kormánynak, melyet hazafiak választottak. E kormány nemsokára körödben fog megjelenni s akaratod szerint kormányozni. Egyelőre román földről kiált hozzád: Előre bolgárok! Itten velünk és orosz testvéreinkkel!

Bosznia megszállása.

A „Manchester Guardian” ragusai levelezője május 2-áról a következő levelet intézi az említett laphoz:

Arról értesíthetem önt, támaszkodván a legmagasabb dalmát katonai tisztviselők nyilatkozataira, hogy Ausztria végleg elhatározta Bosznia megszállását. Ha csak valami véletlen, előre nem látott esemény közbe nem jön, a megszállás május 20-án veszi kezdetét, de lehet, hogy később. Minden idevágó katonai intézkedés be van fejezve s nagy mennyiségű hadiszer áll fölhalmozva Gradiškában, Broodban (s Száva mentén), valamint itt Ragusában is s Dalmatia egyéb helyein.

Az invasio fővonalai valószínűleg a következők:

1. A Broodtól Serajewoig, Bosznia fővárosig vezető országot.
2. A gradiskai, banjalukai és serajewoi országot.
3. A Novitol Banjalukáig vezető ut és vaspályavonal.
4. A Narenta-völgy.

Csatateri hírek.

Pétervár, május 14. A csataterőről következő tudósítások érkeztek: Alexandropol, május 12. 700 főnyi török lovasság, hegyi lakosokból állva, kimenekült(?) Karsból, melynek lakosságát a török csapatok felhívták, hogy fegyvert ragadjon s a csataterre menjen. Achalkalaki, május 12. E hó 5, és 10-én kőmszemlék tartattak Ardaban ellen; 9-én csatározás folyt török gyalogsággal, mely Kars várából jött, de az orosz ágyuk néhány lövése után ismét a várba vonult vissza. Poti, május 12. „Constantin” orosz gőzös ide érkezett a nélkül, hogy ellenséges hajóval találkozott volna.

A Kaukzusi lakók lázadása.

A berlini „Tagblatt”-nak távirják tegnapi elöttől a következő fontos hirt: A batum-karszi orosz kaukzusi hadsereg háta mögött a kaukzusi hegyi lakók között lázadás tört ki, mely az orosz invazionális hadsereget működési terétől elzárhatja. Az abchasok törzse lázadt fel. Folyó hó 12-én pedig az egész orosz-abchasi part elfog-

lasszon férjeül és hogy csak tőle magától, s egyedül tőle reménylhetem megnyerhetni kezét, egyedül rajta áll felettem határozni.

Ez után már nyugodtabbnak éreztem magam. E merőben akarat nélküli ember, mihelyt nem tudományról volt szó, nem gondolhatott arra, hogy életmet övéhez bilincselje, s nagy hihetőséggel nem leend szükségem, ha egy házban laknám is vele, több vagy kevesebb szabadságot erőszakkal vivni ki tőle. Abban percig sem kételkedtem, hogy miss Love, ha sikerülend megnyernem szerelmét, másként érezne e tárgyban mint én.

Most tehát már csak erre irányult minden vágyom, minden gondolatom. Én szerettem, imádtam őt s érzelmeim ösztönzéseiből merítettem reményt és bizalmat, hogy sikerülni fog megértetni általa.

Szerencsétlenségre a házassáshoz kötött feltételek kiállhatlan utálatosok Franciaországban, különösen a vidéken. A kis aszszonykákat egy őrzik itt, mint valamely titokteljes szentséget, melyet kiismerni csak akkorra lehet, midőn vissza- lépni már késő.

Félnek, hogy baj származik belőle, s jó hírnöknek árt, ha szabadon kiteszik őt annak, hogy megismerhessük. Az aljas orosz indultul szósztátyárságot melyet nem félnek közvéleménynek nevezni (ily módon rágalmazván a becsületes emberek véleményét) mohón kap az alkalman okát fürkészni egy felbontott házassági tervnek, és mindig ab-

latlatott a török hadihajók által, nagy tüzelés között. A támadás különösen néhány orosz parti erőd ellen történt, melyek a cserkeszek leigázása végett emeltettek, ilyenek Novaginek, Pjsundja, Gagry, Suchum Kalek stb. A veszélyt folyvást növekvőben van, miután a többi törzsek is csatlakoztak az abchasokhoz. A fölkelők a távirákat nagybörbész szétrombolták.

Braila oroszosodik.

Brailában az ottani kereskedők, a mióta az oroszok a városban szállásolnak, boltjaik czéjjeit hirdeteményeiket stb. orosz nyelvre változtatták. Mindamellett is azonban kevés hasznuk van az oláh uraknak az „előzékenységből”, mert az oroszoknál most nem igen akad csillogó impetial s rendesen nyomorúságos papírrubel jó forgalomba. Az orosz hadseregnek szükséges szállításokat sem végzik román kereskedők, mivel az összes megbízások orosz és bolgár kereskedőknek adtak.

A angol királynő nyilatkozata.

Az angol királynő főlegyelemelőtő nyilatkozatot tett e hó 11-én az Aldershotban tartott szemle alkalmával. A szemle végén ugyanis Steel tábornoknak a következőket mondá: „Remélem, hogy azon nehéz helyzetben — melyben Anglia jelenleg van nem fogom magamat kényszerítve látni az önk batorságát igénybe venni. De ha váratkozásom ellenére csapatainknak vítétségét a keleten fel kellene használnunk, teljes bizalmat helyezek a hadsereg hazafiaságába s a tisztek értelmes és felvilágosult odaadásába.”

Ezzel szemben érdemes följegyezni a konstantinápolyi lapok azon híret, hogy a török külügyminiszter a napokban állítólag oda nyilatkozott volna, hogy az esetre, ha Anglia a semlegeségből ki nem lép, a portá Oroszországgal közös békét köt, Bolgárországnak autonómiát ad és Armenia egy részét Oroszországnak átengedi.

Táviratok.

Konstantinápoly, május 15. Egy orosz badosztál, mely gyalogság, lovasság és tüzérségből áll, Potbauchinai a Dobrudzsaába nyomult, — hol összeütközés történt.

Bécs, május 15. A „Neu fr. Presse” jelenti, hogy az oroszok Gyurgyevonál 30 redout építésén dolgoznak. Russukban minden órán várják az ágyuzást, mivel azonban az oláhok ütegei csak védelmi czélokra valók, a bombázatás miatti aggodalom alaptalannak látszik.

Páris, máj. 15. A „Defense” című lap Plater László lengyel grófnak egy Zürichben május 14-dikén kelt iratát közli, mely tiltakozik a „Memorial Dipl.” azon állítása ellen, hogy 6 Lengyelországban fölkelést tervez, és kijelenti, hogy jelenleg minden fölkelő mozgalom Lengyelország elleneinek czélját mozditaná elő. A felszabadulás órája még nem ütött.

Országgyűlés.

A képviselőház máj. 14-iki ülésében elnök bemutatja Kolozs megye kérvényét az 1870. 8. t. cz. módosítása iránt.

ban igyekszik, beszennyezni az illetők jellemét, aljas színben tünnetni fel a dolgot, bár mi lett legyen is a meghasonlás oka.

E szerint nem volt szabad többször mint háromszor találkoznom miss Love-val, mielőtt atyjának nyilatkoznám. E három látogatás után becsületes le volt köve s csak is nagyon fontos ok miatt szakíthattam volna félbe az ismeretséget. Már pedig azt nem tartják fontosoknak ha az ember felfedezi, hogy a jellemek és izlés nem egészen összhangzó. Az igaz, hogy ha ki sem is jelentem szándékomat határozott szavakban, Butler urban nem lett volna elég erély arra, hogy ajtót csukjon előttem; leánya mit sem tudván a dologról, nem gondolt volna arra, hogy emlékeztesse őt. Külömben is egyik sem látszott igen törődni a vidékbeli szokásokkal; de én nem melőzhettem azokat, nekem nem volt szabad hirbe hoznom azon nőt, kinek nevenet szándékoztam adni.

— Szívesen fogadom ön ajánlatát, választól Butler ur, eleibe terjesztett kéresemre, de azt most még nem tudom megmondani, ha leánym is úgy fogadja-e. Ha megkérdezném tőle, minő véleményül van ön fölől, azt felelné, még igen kevés ismeri arra, hogy megítélhesse jellemét. Jöjjön el még többször is hozzánk, felhatalmazam erre, s bele egyezem, hogy beszéljen vele személyesen szív ügyéről. Ne zaklassa elgen erősen, hogy igent vagy nemet mondjon; elmékedni, gondolkodni fog a dolog fölől, már jól ismerem őt. Jelenben csak annyit mondhatok, hogy ellenszenven nem érez ön iránt, mert nem kerüli társaságát s szívesen társalog önnel, míg más fiatal látogatók ellen az első perc óta kedvezőtlenül nyilatkozott.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

LA ROCHE GRÖF

Regény.

IRTA:

SAND GEORGE.

Első rész.

VII.

(Folytatás).

— De miután megmaradt kedgednek atyja és fiére, tehát erősen érzi magát?

— Igen, és boldognak, ez ugy van. Ha elvesztiném kedves Hope-omat, még mindig megmaradna atyám számomra . . . De ha ez is oda lenne . . . akkor ugy hiszem éppen semmi kedvem nem volna tovább élni.

— Pedig a természet rendje szerint ez utóbb említett szerencsétlenségre kilátása lehet miss; hanem addig bizonylan lesznek más hajlamai, másnemű vonzalom költözik szívébe . . .

Onl a jövőbeli vonzalmakról én még mit sem tudok, olyasmiről képzetem sincs, azért előre nem is bizhatok oly valamibe, mi nem létezik.

E szavak a legtermészetesebb hangon vol-

A kérv. bizottsághoz utasítatik.

Kihirdették a tegnapi választás eredménye, mely szerint megválasztott a közoktatásügyi bizottságba Pauler Tivadar, a VIII. bíráló-bizottságba Mikó Bálint.

Következik a fővárosi képviselők számának szaporításáról szóló javaslat.

Pulay Kornél elcsőd röviden ajánlja elfogadásra a javaslatot.

Ragályi Gyula elvi szempontból nem helyesli a javaslatot, mert ez által azt sankcionáljuk, hogy a képviselők száma kevesebb nem lehet, mint azt az 1848-ki törvények meghatározták. Ha a 44-ki törvények nemzetünk függetlenségét biztosító részeit föl lehetett adni, nincs ok rá, hogy ez fentartassék, mely semmi tekintetben sem célirányos. A parlament jelen szerkezetében nem tudta megoltalmazni Magyarország törvényes jogait, a mi arról tanúskodik, hogy alkotmányunk nem egyéb, csak látszat; erre pedig nincs szükség ily nagy testületre, melynek egyéb dolga sincs, csak az adókat emelni s e körül oly intézkedéseket tenni, minőket az önkényuralom nem mert volna tenni. Ő a cenzus emelésének is barátja, mert a népjogokat kisebb testületek által jobban látja védve. A jelen kormány magatartását a mult választásoknál helyesli, de emlékeztet arra, hogy legközelebb Tisza egyik barátja úgy nyilatkozott, hogy a jövő választásoknál az ellenzék szét fog szorakni, mint a pozdorja. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Tisza Kálmán belügyminiszter és miniszterelnök röviden reflektál a javaslat ellen fölhozotakra. A mi itt mondatott a képviselők számának szaporításáról, az lehet helyes és vitatható, de nem tartozik e tárgyalás keretébe. Épp oly kevéssé tartoznak ide a választási eshetőséges pressió fejtegetései. A mi a javaslatot magát illeti, a helyzet itt az, hogy a ház utasította a kormányt, hogy a választókerületek új beosztásáról szóló törvényezik folytán fennmaradt 2 képviselői hely a fővárosnak jusson. Ennek teljesítéséről van itt szó, s azért ajánlja a javaslat elfogadását. (Általános helyeslés).

A ház erre úgy általánosságban, mint részleteiben változatlanul elfogadja a javaslatot.

Következik az urbéri novella tárgyalása.

Juhász Mihály előadójának ajánlja elfogadásra a javaslatot.

Horváth Gyula az erdélyi viszonyok szempontjából ellenzi a javaslatot, annál is inkább, mert ez pénzügyi érdekeket igazságügyi intézkedések által akar gyámolítani.

Perczel Béla igazságügyminiszter hangsúlyozza, hogy a javaslat intézkedései a kincstár érdekeinek is megfelelnek ugyan, de követeli azokat az igazság szempontja is. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Helyeslés).

Szól még Ragályi Gyula, ki a függőben levő perek iránt kér felvilágosítást, mit a miniszter megadván, a javaslat általánosságban elfogadtatik.

A részletes tárgyalásnál a javaslat vita nélkül elfogadtatván, a holnapki ülésre kitűztetik a ma elfogadott javaslatok harmadszor való felolvasása s a ház költségvetésének tárgyalása.

Ezzel az ülés — 12 óra előtt — véget ér.

Párisi levél.

Páris, május 13-án.

(Saját levelezőnkől.)

(□) Paul de Cassagnac jónak találta a parlamentben az oroszok részére demonstrálni.

Bármily sympathiával is viseltetem különben az érdemes képviselő irányában, a russophil heccet igen megrovandónak tartom s bizonyos tekintetben lealázónak rá nézve, mert bizony az igazat megvalva igen basonlít az az orosz csárnak mintegy kécsokolásához. Már pedig az ilyesmi nem illik egy francziához.

Persze a párisi orosz követség összes személyzete s a ki csak orosz van itten, nem mulasztották el az alkalomból a képviselő üdvözlőit, mondják, hogy az utolsó posta magából a távol oroszországból is hozott egy egész eső üdvözlő levelet Paul de Cassagnac részére.

Az eset a következő:

Nancyban megjelenik egy „Sentinelle” nevű zuglap, s mivel valószínűleg ez az egyedüli oroszellenes egész Franciaországban Paul de Cassagnac, — hogy hogyan nem jutott ő hozzá, elég az hozzá, miszerint okozott ebben egy cikket, mely az orosz politikát nemcsak, hogy megroja, de magát a czárt is parasztos módonban s alanti kifejezésekkel insultálja.

Ennek az ismeretlen zuglapnak cikkei alapján egy interpellációt intézett a kormányhoz, megkérdezve őt, vajjon szándékozik-e intézkedni, miszerint a köztársasági lapok (a kérdéses zuglap köztársasági) ne zavarhassák meg a barátságos viszonyt a francia s orosz kormányok között gyűlölet szító cikkekkel stb. stb.

Ennek az egész heves jelenetekkel lefolyt interpellációnak eredménye a következő volt:

Mivel Paul de Cassagnac az egész köztársasági pártja ráfogta a Sentinelle politikáját, csak protestáltak az ellen mintha ott a fölolvassott cikkek tartamát helyeselni akarnák, továbbá a kormányonkól sajnálatait fejezte ki a fölött, hogy ilyesmi Franciaországban megtörténhetik s kife-

lentette, ha az orosz követség kívánni fogja üldözni fogja a kérdéses zuglapot.

Kérdem nem annyira ez, mintha Franciaországnak törvényhozása ünnepélyesen kijelentette volna, hogy ő russophil.

Hiszen utóvégre Franciaországnak ép oly oka van az oroszokkal szerelmeskedni, mint amagyaroknak a törökökkel, de történetük az múltot általában s nem oly alakban, mint a hogy a Paul de Cassagnac által előidézett parlamenti russophy demonstratio történt.

A tölgyesi-szoros és közlekedései a székpataki új út.

III. (Vége.)

E székpataki darabka út lesz nem kicsiny jelentőségű tényezője annak, hogy a keleti hegyek közötti elzártágában, az egész világ által immár élvezett vasútnak egy morzsájával sem bíró s így a közlekedés mizeriák miatt messze maradt Gyergyó s a határszéli 50—100 ezernyi székelységnek jelenben csak tengő ipara s közgazdasága, e főirány forgalmi útja által elérhető kibontakozása folytán valahára lendületet kapva felvirágozhat.

Tényezője lesz annak, hogy a határszéli hegyvidék milliói értékeiben heverő term. kincsei e főirány forgalma által felkereshetők s házaférhetők lévén, a közbizonyosodás lehetővé tétele s emelésre a gazdaság, kézmű és gyárpar s társaság által kiaknázathassanak; erdőeségei rendeztebb alakban, még nagyobb mérvben s kiterjedtebb irányban hasznosíthatassanak; világ-hírű ásványvizeinek értékesíthetése, élvezhetése, a lehető legkiterjedtebbé tételük, s mindezek után egy a munkás szorgalom jutalma, mint ezek által az állam jövedelme lehetőleg emelkedik.

Ez lesz tényezője annak, hogy a tölgyesi állami zárpont forgalma, mely a jelen viszonyok közt, hivatalos kimutatás szerint, átlagban évenként alig tesz 300 ezer frt értékét, tényleg azonban, minden forgalmi tárgyat beértve — 2 és fél millió frt ért: az itt, e keleti útvonalnak e székpataki út általi teljes megnyitása esetén, úgy az erdélyrészi, mint Moldva és bukovinai kereskedelem ez útra gravitáló forgalmának növekedése által ki sem számítható mennyiségre fog emelkedni.

E darabka út lesz tényezője annak, hogy az állam jövedelme a postai forgalomnak e ki nyitandó fővonalon gyorsaság és könnyen járhatóság által élenkább válhatása folytán jelentékeny szaporodást, a kereskedelmi, közigazgatási, politikai és társadalmi összeköttetés nagy könnyebbéget és mérhetlen nagy előnyt fog nyerhetni. Mert ugyanis sajnosan éri ez országgrész és hínünk kell, hogy az állam is, hogy jelenben a Szász-Régentől csak Déldig s tulról Gy. Szent-Miklóstól Topliczáig eljövő posta járat, az ez államok között eső 5 és háromnegyed marosszoros távon egészen megszüntetve lévén, a Szász-Régen vidékéről Toplicza vidékére — Gyergyóba vagy éppen Borszék és Tölgyesbe és viszont küldendő levelezés, az ezen könnyen és legjobb úton járható 5 és háromnegyed mértföld helyett per Vásárhely, Segesvár, Csikszervad, Szent-Miklós roppant kénytelen megjárni. De ez még nem minden. Az ezáltal okozott baj abban éri el aztán legfőbb koronáját, hogy a Topliczára, Borszékbe, Tölgyesbe sat. s ezeken át vagy viszont küldendő mála 10 foton felldi sulyban nem vitelhetvén át a „Közrez”-en: a posta által fel sem vétetik ott helyben, de kívülről küldött nagyobb sulyú mála: ott reked valamelyik állomáson, kárára az illetőnek. Képzeltetni aztán, hogy e jelen postai állapot általában a forgalomra, a magán és közérdekek körül szükséges teljesítések menetére s különösen a székelységnek egyedüli kereset mondhatni: életforrást adó egyetlen jelentős ipartelepe, egészségügyi tekintetben pedig országos érdekét képviselő Borszék látogatottságára s forgalmára mily zsibbasztó és káros befolyást képes gyakorolni, hogy annál fokozottabb lesz azáltal, hogy a Közrez hágói miatt szerfelett terhes közlekedési viszonyok minden oly intézményeket, melyek által a gyors, biztos, olcsó és könnyű szállítás s utazási kényelem, a forgalom növekedésének e tényezője eszközölthetett volna — lehetlenné téve: jelenben minden bármilyen célú érintkezés s pontokkal bizony körültekintést igénylő feladatot képez. Mind ezen bajok azonban e székpataki út kiépítése által azonnal megfogna szűnni. A teher- és személy szállítás könnyűsége az ezen egyenes, rövid, akadály és nehézség nélkül járható vonalon lehetővé tételével: meg fog nyitni a vidék kebele a világnak, ki fog nyitni főképp az eddig annyira gyér látogatottak által ajándékozott magyarbani részeknek s általában a nyugati forgalmának, és e minden bizonytal bekövetkezendő körülmények legelőbb fogják szükségessé tenni az itt eddig nélkülözött postai járat felállítását, mely e országos vonalon nem csak a levelezést illetőleg nyeresztes tevékeny mérvű fogalmat, de a diligencia szükségse is előfogván állani: jövedelme a nyereséges személy- és mála-szállítás forgalmával okvetlenül növekedni fog.

De tényezője lesz e székpataki-út legfőképp a hadászati célból érvényesíthetőségének is; mert a jelen-küszöbön álló hadiesemények szem-

pontjából oly fontos posztót képező tölgyesi-szoros közlekedéseinek s országhatárunk ez oldalon vonalának védelme csak is e fő forgalmi úton — ennek e székpataki út által leendő kinyitása folytán — fog észszerűn s kellő sikerrel eszközölthetni. A csapatok és ütegek mozgósításának igénye a moldvai szélekre, valószínűleg e ponton fogja magát éreztetni legelsősebben. E szoros védelme sürgősnek mutatkozik, s miután a mozgósítás a „Közrez” hágói s meredek járása miatt sikerrel nem eszközölhető: a hadi összpontosítások kivitele csakis az oldal védművekkel könnyen elérhető e fő-utunkon fog történetni.

És végre tényezője lesz e darabka út azon békészellemű s nagy horderejű következményeknek, melyek szerint a fővonal e székpataki út által országos forgalmivá tételével — addig is míg az ennek nyomán — mindenek ohajtása szerint — egyszer létesítendő M.-Vásárhely, Sz.-Régen, Toplicza, Tölgyes, Níamoz, Peskányi vasut hatalma azt sokkal fokozottabb mérvben kellő színvonalra emelendi: ez utoni jövedel — ez elzárt — s szellemi és anyagi jólétét illetőleg minden term. gazdasága iparkodó s értelmes volta mellett nagy részt valóban siralmas állapotban lévő vidékre, a közművelődés, polgárosodás, műveltség, s az emberiséget nemesebb irányban vezető nevelés országa, hogy áldásait e bajokban gazdag s minden jóra fogékony földön tevékeny tegye.

Mindezekben a tölgyesi-szoros és közlekedéseinek, főképp a Székpataki új út-nak mint Moldva-keleti összeköttetésünk képesának országos érdekű fontosság, előnye, és szükségessége úgy hiszem elegendőleg kimutatható lévén; a közvélemény s ez országgrész általánosan érzett hitét, ohaját és bizalmát vélem t. l. m. ácsololni anyilatkozatban, melyszerint hazafias aggodalommal névű főképp a jelen muszka-török hadi mozgalmak között a tölgyesi-szoros, s ezen át a határszéli székelység és az ország jövőjűk fenyegető eshetőségek elébe, támaszkodva azon már évtized óta tett számtalan közlésekre, melyek ez utvonallal érdekében annyiszor adtak a közóhaj és szükségérzetnek kifejezést; támaszkodva arra, miszerint ugyan e Sz.-Régen Toplicza-i vonal kiépítését mult 1876-ban a kolozsvári keresk. és iparkamara is kérényezte; támaszkodva arra, miszerint e Szász-Régen, Borszék Tölgyes-i utat maga a volt n. mélt. közl. miniszterium már az 1871-ki orsz. gyűlés előt terjesztett orsz. közl. hálózatk sorába felvéve: annak államköltségen leendő kiépítését elhatározta s támaszkodva végre azon körülményre, miszerint e vonal Sz.-Régen Toplicza közti részét hadicézlokra legelőbb kiépítését a jelen közlekedési miniszterium: ennek a védelmi erő s intézkedés nélkül semmi esetre sem hagyható tölgyesi-szoros érdekében csak is úgy lehet értelme, s csakis úgy lesz hadicézlokra való rendeltetésének kellőleg megfelelő, ha e székpataki-út kiépítése által kiegészített fővonal-hadicsapatok és ütegek szállítására felhasználható leendő; támaszkodva mondjuk ezekre:

Teljes reménnyel hisszük hogy a közl. miniszterium a legközelebb mult február hóban be-terjesztett tervek s kérények alapján e Sz.-Régen Borszék tölgyesi vonal illetőleg az ezt egyenes irányban kiegészítő székpataki-ut-nak országos költségén vagy s egyéleg s mellett való kiépítése iránt a lehető legsürgősebben intézkedni fog.

Margitay, urb. és épít. mérnök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi esték.

N.-Várad, 1877. máj. 15-én.

Troubadour, Kintornás család, Essex gróf.

Tisztelt szerkesztő ur!

Szom. máj. 12-én mutatta megát a kolozsv. nemz. színház opera személyzete „Troubadour”-ban Verdi ez örök szép zenejű dalművében. Az előadók Scholastert (Manrico) és Marcellt (Fernando) kivére, már régi ismerősei közönségünknek, s míg ezek az újdonság ingerét ébresztették föl bennünk, amazokat a viszontlátás szíves „isten hozott”-jával üdvözöltük. Gerecsné (Leonora) ez alkalommal ugyan nem szakmákörében mozgott, s fényes tehetségét nem érvényesíthette a maga nagyságában, mindazonáltal meggyőzőtt benünket a fölöl, hogy az évek sora nyomtalanul haladt el coloratur énekesnőnk gyönyörű hanganyagján. Közönségünk szívélyes tapsal fogadta megjelenésekor, s tetszéssel kísért erőteljes játékaikat mind végig. Caravatti (Luna gróf) tavaly óta sokat vesztett felszeg modularitából, mi nem egyszer az illusió rovására esett, hangja csengő erőteljes, inonatiója biztos. Benne oly erőteljes bir a társaság, kinek helyét ez idő szerint bajos volna pótolni. A tapsból bőven jutott neki is.

Scholastert jó hír előzte meg, s vele szemben várakozásaink nagyobb mérvűek voltak, sem hogy az, a mit nyertünk kielégíthetett volna. Lehet azonban, hogy ez este nem volt kellően disponálva, vagy hogy elfoglaltság nyűga alatt nyugott, mi mála, mint pályája kezdetén álló embernél, nem is volna nagy csoda. Véleményünket későbbre tartjuk fenn, a mikor a mi légkörünkkel már jobban megbarátkozott.

Marcel, hasznavehető, ügyes színész.

Legtöbb tapost aratott ez este Dalkokiné (Azucena) szerepében. E kedvence Nagyváradnak ma is úgy gyújtott, lelkesített, csengő, üde hangjával, mint évekkel ezelőtt, a mikor őt először hallottuk.

A karok kitűnően működtek közre, a zenekar Jakobi vezetése alatt jól megállotta helyét. Közönség, daczára a már meglehetősen sokat látott és halott dalműnek, nagy számmal volt.

Május hó 13-án „Kintornás-család” került színre zsufolt ház előtt, valamint az előtte való estvéken, úgy maig is az összehasonlítás, tavalyi szereplők és az ideai alakítók közti párhuzamtevés hallgatott jobbra balra a közönség sorai közt. S én nem babozom kimondani, hogy ez összehasonlítás, e párhuzam, a legszigorubb mérték alkalmazása mellett is az ideai társulat előnyére esik. A nélkül, hogy a tavaly városunkban működött társaság egyes tagjainak érdeméből és művészi értékéből a legparányibbat is levonnám, kimondhatom, hogy úgy az egyes, mint összes szereplők, tanulmány, képzettség szóval benső érték dolgában a tavalyiakat messze fölül haladják. Ezt bizonyították eddig elé, ezt láttuk a „Kintornás család”-ban, ma. A genális szerző ez annyira igaz, eredeti és új vonásokkal irt nagybecsű műve, anynyi megragadó, gyönyörködtető momentummal szinpadunkon eddigél még nem adatott!

Központja ez élvezetes estének Boér Emma asszony Marija volt. Ő Mari volt, az a költő által képzelt, szerelmében csalódott, de rongyaiban is becsületes leány. Egyéniségét a művésznő feleltette, a jellem álca teljesen sikerült volt. És e pont az, mely őt Mariban oly felehetlenné teszi. Naiv és drámai színésznek sokszor „művésznő” névvel diszelegnek, hol-! beszédjük nem más, mint érzélgés, csupa édeskesség, mely nem egyszer az élménygégis fokozódik. Pathosuk többnyire hamis, jellemálcáról pedig szó sincs. Ők azonban „művésznők”-nek nevezetnek, noha az igazi művészet titka egészen ismeretlen birodalom előttük.

Boér Emma asszony a művésznők nem e sorából való. Az alakot, melyet ő bemutat, a néző jellemző látja domborodni. A mit ő produkál, nem érzélgés, de érzelem. Pathosa igaz, nemes. Kár, hogy a partitúra nagyobb gondot nem fordít, mit ha tenne, játéka végefel nem volna oly szembevető a kimerültségre. Mária elemeni, annak szépségeit fejtegetni, ezélem e helytt nem lehet s nem is szükséges, hisz önöknek volt alkalmuk őt láthatni, ezt tennem tehát fölösleges volna. A közönség lépten nyomon zajos tapsokkal nyilvánította tetszését.

Szentgyörgyi (Dáma Nácsi) előttünk új, találó vonásokkal mutatta be a potyázó ügyvédet, s egészséges humorával egészen elfeledtette elődét, (Bokodit) kinek pedig ez nem volt utolsó szerepe.

Földényi (Samu) gyenge alak volt. Vele szemben nem vagyunk tisztában, ha a szakma kör melyre magát képezi, a bonvivant-e, vagy az ugynevezett „naturburch”-ok osztálya. Két, egymástól messze eső szakmakör ez, melyet sikerrel, szerintem, a legnagyobb tehetség is alig oldhat meg. Mert a mit őt az előkelő világ eleganciájának elsajátítása a főcél, s megjelenésében a csín, könnyedségnek, választékosságnak hiányzania nem szabad, addig emitt, a darabos nyersesség szükségeltetik, hogy az illatú sikerrel játszassék. E két dolgot pedig fölötta bajos egy kalap alá szorítani.

Az egyik a másiknak rovására esik. S megvallom én Földényt inkább néztem bonvivantnak, mint „naturburch”-nak. Itt extra-va-gal, amott otthon van. Ez állítasomat ma esti szereplése igazolta. Mint ügyes színész, Samuban megállotta helyét úgy, a hogy, de nem hisszük, hogy a karzat röhögése kielégítse azt, ki tulajdonképen a páholy közönségnek tetszését akarja kiérdemelni. Sem a molnár-ruha, mely rajta volt, sem a molnár inas alakja nincsenek ő rája szabva.

Krasznai (Kötő Károlya) megnyerő, rokon-szenves alak. A malom jelenés után kitapsolták. Philippovicné (Bimbó Mártonné) természetesen, szépen játszotta azt az öreg, jó lelki molnárt.

Baloghné és Vidor kedvencei lették a mi vasárnapjaink publikumunknak. Igaz, hogy ez nem sokat czeremoniázik, hanem, ha tetszik, tapsol nyakra-főre.

Ditrói (Fuvó Máté) győngye alak volt. E szerepet Dózsa játszotta tavaly a legjobb emléket hagyva maga után. Ditrói Fuvója felszeg modular-lu, hebegő alak volt, csupa keresettség, semmi természetesség.

Hétfőn. máj 14-én „Essex gróf” került színre, Laube hírneves tragédiája.

E. Kovács Gyula (Essex) czimz szerepét, bágyadtan, mondatnám kedv nélkül ábrázolta. Beszédében hiányzott a színezés; arczán, játékaiban nem volt kifejezés, s még a harmadik felvonás híres jelenete Erzsébet királynővel is, egészen hatás nélkül mosdott el. S hogy ez így történt, abban nem kevés érdeme van E. Kovács Gyulának, kinek azt hisszük Erzsébet királynő szerepe tévedés utján juthatott csakis kezeihez. Mondanom sem kell, hogy szerepét a szó szoros értelmében elejtette.

Boér Emma asszony (Rutland grófnő) szerepében hévvel, bensőséggel játszott.

Holnap 15-én az operette társaság mutatja be magát a „Herceg asszony”-ba, erről s más egyébről a jövő alkalommal tudósítja önt. Polidor.

Apró puskatűz

A „Nemzeti Hírlap” komolyan foglalkozik ama szerinte biztosnak vehető hírrel, hogy Erdély és Románia határon négy oláh tiszt legiőt szerdén erdélyi oláh ifjakból. Mondják: hogy az újdonsült legio zászlóján a következő fölirat lesz olvasható: „Reszkess Byzantium.” Már ha erre a hírre sem rakja le fegyvereit a porta, akkor mi is azt mondjuk: hogy csakugyan hitetlen pogány lélek lakik abban a tucrusban.

En. Olvasta-e barátom uram azt a demokratiát ocsárló elmélkedést, melylyel jónak látta Asbóth János ő nagysága olvasói előtt bemutatni a halhatatlan emlékü gr. Teleki Domokos, Szabó Károly által kiadott s imént megjelent történelmi művét?

Ó. Olvastam s nem győzők eléggé csodálkozni: hogy lehet Asbóth ur oly tapintatlan, hogy éppen a nemes gróf nevével hozza kapcsolatba ezt a bárgyu piszmálkodást, a kinek ha tetteit, országgyűlési beszédét, szóval hazafiai szereplését elfogulatlanul tanulmányozza: meggyőződhetik, hogy a nemes gróf a józan szabadsárfűség és igaz demokracia legkiválóbb bajnokai közt tartozott.

En. Meg vagyok győződve, hogy ha a nemes gróf élne, így szólna Asbóth ő nagyságához: Ne fárasztja magát nagyságos hazámfi, az én szereplésem tanulmányozásával; abból a bevezetésből itélve, bizonyos vagyok fölébe, hogy soba sem fog na engem megérteni. Tanácsolom önnek (a nemes gróf életében sok embernek adott tanácsot és kálacsot) válasszon ön a demokratiát és szabadsárfűséget gyalázó ama becsmerléshez talapzatul nálam nagyobb aristocratiát, ilyen lehetne például a szamosújvári Mátyás király, a kinek tanulmányozásához jobban illenék az a bevezetés, mint én-hozzám.

Ó. Azt hinné az ember abból a demokratiát lenező piszmálkodásból, hogy Asbóth össze tudja kötni családíját legalább is Windischgrätzcel, a kiről ismeretes, hogy az embert a bárón kezdette számítani, a ki ezen alól van az csak „lump és gesindel,” pedig tudtomra az ő ereiben sem foly kékebb vér, mint szegény magunkóban.

En. Minden dolagnak meg van a maga természetes magyarázata. Nem ismer barátom uram sok oly kammerdieneri, a ki azon körülményről fogva, hogy mindig urak közt végzi szolgálatát, nemcsak módorát, szokásait sajátítja el urainak de valóságos urnak képzeli magát s nagyobb urat játszik gazdálal? Igy rájt Asbóth is. Ismerem princípalisait s egész biztosággal állítatom, hogy nem tartják magokat aktora aristokratáknak, mint a mekkora Asbóth a kammerdiener.

A székely főváros, a mióta a szőlbali kortések nem járnak oda látogatóba, egészen kiesett az országos közügyelem rayonából; pedig bizony történnék ott még most is, ha nem is a közügyelemre, de igen is a közügyelemre tartozó dolgok. Nem oly régen, a midőn még a muszka hódító hadsereg a Pruth tulsó partján vesztegelt s csak híre volt az átkelni akarásnak, a városi képviselő gyűlésben azt az indítványt tették, hogy a város ünnepélyesen tiltakozzék az orosz invasió ellen, pandurait tölésekkel ellátva küldje a Pruth inenső partjára, a kik akadályozzák meg az átkelést, azon a vizen, hogy ott emberhalál lesz. Egy erőlyes nyilatkozat azonban, mely azzal argumentált, miszerint ez azért nem volna jó, mert ha a muszka badak fővezérének történetesen eszébe jutna, hogy egy generalisát — á la Tuhutum — beküldje Erdély meghódítására, ez aztán megtudná a communitás tiltakozását: még a kábítókat is lehunná a polgárok válláról, minek következtében kancsuatacsapások sokkal fájdalmasab volnának. Ez az „argumentum ad homines” győzött s a tiltakozás elmaradt.

A mióta a székely főváros keblileg kezeli a szeszadóból befolyó jövedelmeit, nagyon megszorodott a spiritusa. Az ebből folyó általános öröm meglátszik különösen azon polgárokon, a kik az esti órákban kurjongatva és énekelve haladnak végig az utcákon. Mi azonban jobban szeretnők, ha publicus spiritusa szaporodott volna meg: akkor tán lenne valami a színházból, telépülne valahára az évek óta elszakadtan veszteglő marosi gát, vizet nyerne a szárazon heverő uszoda sat. Azonban minden kárban van valami haszon, az elszakasztott gát el nem készítéséből az a haszon van, hogy a magyar szótár szaporodott egy szóval; ezen szavaink mellé: szárazbetegség, szárazmalom, szárazmenyő, oda iktathatjuk ezt is szárazuszoda. A ki nem tudja mi az a szárazuszoda: megtanulhatja a székely fővárosban.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. május 16.

— A m. kir. pénzügyminiszter Nagy

Áron dévai rendelkezés alatti adó-tisztet az aradi kir. adófelügyelő mellé III-ad oszt. számtiszté nevezte ki.

— A nagy-szebeni m. kir. pénzügyigazgatóság Pongrátz Soma VI. oszt. adó-tisztet adóelleudorré nevezte ki.

— **A városi** bizottság pénteken, folyó május 18-án s esetleg a következő napokon délután 3 órakor a városház közséki termében tartandó közgyűlésnek tárgyai. 1. Szentesített törvények bejelentése. 2. Miniszteri leirát közvénnyelkkel bejelentése. 3. Tanács előterjesztése a ségi falkola ügyében s tanács előterjesztése a „Mátyásfogadó” megvásárlása iránt. 4. Közmunkabizottság s kapcsolatosan tanács jelentése a szamosi vashid építése, b. az asphaltdársulat a szamosi vashid építtetnek katonai laktanyák építése, c. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, d. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, e. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, f. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, g. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, h. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, i. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, j. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, k. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, l. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, m. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, n. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, o. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, p. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, q. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, r. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, s. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, t. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, u. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, v. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, w. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, x. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, y. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése, z. a serházi építtetnek katonai laktanyák építése.

— **Nyilvános számadás.** A f. hó 10-én a tornavida nagyerőben a helybeli négyes és „Mária Valéria” árvaház javára a helybeli reformatus, unitarius főtanodák és állami tanítóképző egyesített ének- és zenekara által adott közverseny összes bevétel, ide számítva a felülvizsgálókat is, tett 94 frt 10 krt, egy egyforintot és egy Victor Emanuel-féle tallért. Kiosztás adás volt (nyomatványokra, díszítésre, rendezési költségekre, emelvény állítására stb.) 23 frt 16 kr. A tiszta jövedelem hat krajczárral megpótolva a bevétel lesz 66 forint s a fennmérték két talár. Ebből a négyeslet és árvaház egyenlően részese, mindenki egyenlően bevett 33 forintot és egy tallért. Felül fizettek: öv. Groisz Gusztáv 3 frt 20 kr, öv. Gábor Antalné 2 frt, Simon 3 frt 20 kr, öv. Kriza János 1 frt 40 kr, öv. Kriza János 1 frt, Filippi Gyula 1 frt, Haller Rezsőné 80 kr, Molnár Ferencz 80 kr, Szabó Sámuel 60 kr, Várdi Károly 60 kr, Rusz Viktor, főt. Ferencz Józser, Stöger Béla, Nyárádi Lajos, tisz. Fehér Manó, egy honvéd, br. Bornemisza Ignác, Geréb Márton, Debrecezen József, Török Feren, egy tisztelendő atya, Fazekas József, Pál Sándor, Török Sándor, Derzsi József mind negyven-negyven krt. Merza Izsákné uraszonny egy Viktor Emanuel-féle tallért és Darkó Otília egy 40 krt és két tallér. Fogadják a nagyerődemő közönség a 3 intőzet zene- és ének előadása iránt tanúsított meglepetésként, fogadják a tisztelt felülvizsgáló és négyeslet és árvaház javára tett adakozásaiért hálaalköszönőket nyilvánítását. Kelt Kolozsvárt 1877 máj. 15-én. A rendező bizottság nevében Hegedűs István.

— **A kolozsvári nyomdász-íffuság.** A betegekkel és nyomdászok segélyező négyesletének gyarapítására 1877 május 27-én az „Angol királyi”-hoz címzett nyári mulatókértben zártkörű nyári táncvizsgát rendez kettős zenekarral. Belépti díj személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt, 5 személyre 3 frt. Jegyeket válthatni május 27-én délután 9—12-ig, d. u. 3—4-ig a Gámán J. örökösök nyomdájában (Minorita-épület), azontúl a helyszínen.

— **Az iparos ifjak önképző- és betegsegélyező egylete.** — június hó 10-én fogja megtartani tavaszi mulatságát, a lövőde helyiségében.

— **Volt alkalmunk** részletesen megtekinteni azon képeket, melyeket Seitz Gusztáv Hamburgból a Stein János könyvkereskedésében kiállított s tulzás nélkül elmondhatjuk, hogy ily gyönyörű képnyújtomány aligha fordult meg Kolozsvárt. Az olajnyomata képek még nem bírtak különös műbecsessel, habár azok között is van néhány meglepő remekmű-másolat; annál szebbek az aquarelle-képek, melyeknek nagy része híres művészekről veszi eredetét s némelyik elbűvölő a képesség iránt érzéssel bíró lelket. Ugy tudjuk a képtér még két napig lesz Kolozsvárt látható.

— **Meghívás.** A t. egyetemi körben f. hó 18-án (Pénteken) este 6 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésre a kör t. tagjait tisztelettel meghívjuk. A gyűlés tárgyait a választmányi számadása: elnöki, titkári, pénztárnoki és gazdasági jelentések, valamint az ügyrendtartási szabályok 35. § értelmében a szünidő 9-es bizottság megválasztása fogja képezni. Kolozsvárt május 17-én, 1877. Hamary Béla, e. i. elnök. Balassy Dénes, e. i. titkár.

— **A kolozsvári polgári iskolának** „Állami főiskolává átalakítása érdekében a városi képviselő-testület közlekedő emlékiratot intézett a közoktatási miniszterhez. Az emlékiratban, melyet a városi iskolaszék szerkesztett, — meggyőző érvekkel és az iskola eddigi fenállásának eredményeiből vett adatokkal mutatja ki, hogy polgári iskolának jelen szervezetében nem felel meg szükségleteinknek, nem célszerű, sőt egyenesen fölösleges, míg ellenben egy reáliskola a mi viszonyaink között elodáztatlanul szükséges. Második részében az emlékirat a módosításokat és föltételeket ter-

jeszti elő, melyek mellett a jelenleg kizárólag a város által fenntartott polgári iskola állami főiskolává alakíttatnék át. Ezek szerint a város átadná a polg. iskola szerelvényeit, taneszközöket, bútorzatát a felállítandó állami főiskolának a részére az államnak; továbbá az új tanintézet fenn tartásához évenként 10.000 forint, az építési költségekhez pedig egyharmad vagy egykötöd részben hozzájárulna, a telket pe lig ingyen adná. Ezekkel szemben a kormány köteles lenne az új reáliskola 6. osztályát még a jövő tanévben felállítani, a polg. iskolánál eddig alkalmazott tanárokat az új intézethez átvinni. Ez az emlékirat lényeg. Semmi kétségünk az iránt, hogy a kormány föltétlenül elfogadja Kolozsvárvárosnak ez ajánlatát, és sietni fog az erdélyi részek központjában egy oly tanintézetet felállítani, melyet az erdélyi részek ugyszólvajogosan megkövetelhetnek, miután itt összevissza csak két magyar tannyelvű reáliskola van.

— **Fogarasy Mihály** püspök ur önmaga május 13-án a k.-fehérvári székesegyházban tartott ünnepélyes szent mise alatt áldozókrák szentelte Fülei Lajost, Flóri Józsefet és Kovács Gyárfást. Fölszentelés közben és után az egyház új bajnokaihoz tartott intelmeket, melyeknek ereje fokozódott, midőn a főpásztor arra is hivatkozott, hogy épen ezen napon mult el 12 éve annak, hogy az erdélyi püspöki széke beiktatott.

— **A kolozsmonostori** tűzoltó-egylet parancsnokságától a következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztőség. Ezennel bátrak vagyunk tiszteletteljesen tudatni, hogy alapszabályaink 14. §-a értelmében könytelenek voltunk Fázsy Gusztáv, Girsik Gyula és Miskolczy Vilmos urat szolgálati hanyagság miatt a kolozs-monostori önkéntes tűzoltó-egyletből kizárni. Kelt a kolozs-monostori önkéntes tűzoltó egylet parancsnokságának 1877 május 15-én tartott üléséből Gamauf Vilmos, főparancsnok. Balogh Mózes, segéd-tiszt.

— **Hymen.** Himmelstán József, a Kolozsvár városi mértékhatóság hivatal igazgatója hétfőn május 21-én vezeti oltárhoz Szegeden Erőskövy Vilma kisasszonyt, dr. Erőskövy Ignác volt szegedvárosi főorvos szegő leányát. Tartós boldogságot kívánunk az új párnak!

— **A hült helye.** Az „Erd. Híradó” a következőket írja: N.-Enyedről vett hírek szerint az ottani ev. ref. collegium sokat emlegetett 10,000 forintjának hült helye szombaton megtalálta. A vizsgálat igen sajnálatos tényállásokat derített föl. — A sikksasztó — a mint minke írtésitene — részletes vallomást tett, ki is szombat óta be van börtönözve.

— **Hogyan támadhatna** nagy szerencsétlenség? — Tegnapelőtt délután 6 órakor írja az „Erd. Híradó” M.-Vásárhelyt a Kazinczy utcában három kis gyermek játszásán, egy égő szivarveget találtak, azt ovatosan papirba göngyölték s egy törpe ház eresztésnek zsendőyei közé helyezték el; de miután a papír gyorsan meggyuladott, a kis hűk gyufát kerítették s azzal akarák a papirt lángra lobbantani; — szerencsére azonban D. I. nevű borbélytanonc épen azon perczben haladt el a kis gondatlanok mellett, midőn azok az égő gyufával a papirt érinteni akarták; atanoncz gyorsan oda rohant, s a gyermekek kezéből a gyufát kiragadta, s a papirba göngyölt égő szivart a zsendőy alól kivette, s ez által egy előre nem látható nagy szerencsétlenségnek vette elejét.

— **Üdvözlésség.** Midőn Stair gróf XIV. Lajos udvaránál volt, magaviselete és széles körű ismeretei által mindenkiné barátságát megnyerte. Egy napon a király a jó nevelés előnyeiről beszélvén azt állította, hogy ő egy angolt fog mutatni, a ki ebben a tekintetben minden francziát felülmúl. A kételkedőknek aztán fogadást ajánlott, a mit azok el is fogadtak. Lajos egy néhány hóig nem is említette a fogadást, úgy hogy az udvaroncok azt hitték hogy el is feledé, a király azonban tervet hozott. Egy napon a király Stair grótot és két előkelő franczia nemest felhívott hogy sétakocsizásban vegyenek részt. A kitűzött órában a király az uraktól követve ment le a versaillesi nagy lépcsőn. Lenn a kocsihoz érkezve intett a két franczia nemesnek, hogy foglal-nának először helyet. Ők azonban a kitűntetést szerényen visszautasították. Erre a király Stair felé fordult és kezével a beszállásra intett. A gr. meghajotta magát és elfoglalta az első helyet. A király és a nemesek követték őt. — Nos uraim, szót a király, a mint a kocsi megindult, úgy biszolt, hogy ama fogadást megnyertem. Hogyan? kérdék a meglepett nemesek. Ugy, hogy önnök kérésemet udvariasan visszautasították, míg Stair gróf azt udvariasan teljesíté.

— **Mi a különbség?** Nagysád, mond Phips fővárosi szabómester, előkelő megrendelőjére várakozó kocsi ajtaját kinyitva, nekem ehhez tünnyire hasonló kocsim van. És még is van különbség a kettő között, felelé a sértett gróf. És mi lenne az? Az én kocsimon a bak kűnn van, míg az önéén benn.

— **A balázsfalvi szabadsági** nyilatkozat évfordulóját e hó 15-én, a n.-szabeni román ifjúság, a „magyar korona” című vendéglőben, társas összejövetellel ünnepelte meg. Volt szónoklat, vacsora és tánc.

— **Szászsebesen** e hó 13-án délután, az ottani sétatér igen sokan látogatták meg. E körülményt 5 parasztleány arra használta fel, hogy

fogadtak arra, hogy a ki közülük az előmenőhölgyek egyikét megcsókolja, 2 veder bort kap. Alig egyeztek ebben meg, midőn egyik egy fiatal nőre ront, — de mielőtt szándékát végrehajthatta volna, a nőt kísérő férfiak, kik a fogadásról értesültek, ezt megakadályozták, s a rendőrség által be-kísértették. Az előre kiszámított ivási multság tehát meghiúsult.

— **Az Aranyos** közlebbi vízárada következtében a keleti vasut jelentékeny kárt szenvedett, ugyanis az aranyosi part Vajdaszegnél, ott a hol a folyón egy vasuti hid vezet keresztül, a víz által elsodortatott, minek következtében part biztosításokra van szükség.

— **„Módjai és szóvirágai”** a — leány kérésnek, Egy „frázis-régész” összeállította amaz aranymondákat, melyekkel imádozták lábaihoz szoktak borulni az epedő szerelmesek. — Hialjuk csak: Ha a diplomata kér, így szól: Engedjen örök szövetséget kötni. A katona: Szivemben gyógythatlan sebet ütöttél v. pedig: te jöttél, láttalak és győztél. Az orvos: Csak te gyógyíthatod meg beteg szivemet. A kertész: Csak egy szó ajánldról és életvittem virágokkal lesz behintve. A kőműves: Építsünk közös hajlékot. A tengerész: Szép szű! Nálad találom az élet viharai ellen biztos kikötőt. A kocsis: Hallgass meg és te fogod mindig a gyepölt kezelni. Az ékszerész: E szövetség képezze a házasság aranylánczát. A tudós: Engedd szived kikutatnom és szememből olvasnom boldogságomat. A kormáros: Életem serlegét egész széleig tele töltöd. A szobrász: Ha szived nem márványból van, engedd, hogy képem benne lakjék. A pék: Akarod kenyérem örömben és búban megosztani? A szappanyos: Te légy élttem világossága. Az ügyvéd: Nézzük meg a telekkönyvet és írjunk házassági szerződést.

— **Mi minden fér el** egy-egy kacságyomrában. Közlebb egy gezei lakos, — írja egy vidéki lap, — egy kacást mészelt meg, melynek nyomra a felbontásnál egész különös alakú volt. A gyomor ugyanis három hegyes csucsal bir, mi tudvalegőleg nem alakja egy kacságyomrának. Midőn a gyomrot nagynehzen felvágták, abban nem kevesebb mint 52 kisebb nagyobb drótszeget találtak, azonkívül egy rézgomb, egy cserép darab és egy rakás homok terhelte még a gyomrot. Három szeg a gyomorfallal egészen átlukasztá. — Egy orvos vizsgálta alá vette a gyomrot és úgy találta, hogy a sok holmit a kacsá már jóval halála előtt nyelhetette el és ha meg nem metszik, még hosszú ideig örvendhetett volna a legjobb egészségnek.

— **A pesti állatkertnek** fatuma van. Alig esett túl a közgyűlés, mely az igazgatásnak bizalmát és elismerést szavazott, njabb baleset érte. Az óriás kigyó elveszett. Azt mondják, kitétték a napra melegedni, s mikor visszaakarták vinni kaliczkájába, már csak hült helyét találták. Keresették aztán az egész állatkertben, de sikertelenül. Ebből aztán azt a naiv következtetést húzzák, hogy az óriás kigyó ellopott. — De ez teljesen abszurd. A valóság azonban épen ez által nem kis mértékben aggasztó. Mert egy elszótt óriás kigyó nem kellems tudat azokra, kik akár a ligetben, akár az állatkertben akarnak sétálni.

— **Csik gyergyói** képviselő-jelölt. Antal Károly halálával a csik-gyergyói választókörletben megürült országgy. képviselő állásra mint a „Nemere” írja dr. Csiki Kálmán budapesti egyetemi tanár van kizemelve.

— **Akadémiai tagajánlások.** Az akadémia nagygyűlése közlekedéval megkezdődtek a tagajánlások. A 2-ik osztályba a „Hon” szerint a következők ajánlatainak: Tiszteletbeli tagokul: Botka Tivadar, gr. Szécsen Antal. Rendes tagokul: Pesty Frigyes, Pauler Gyula. Levelező tagokul: Beöthy Leo, Gyárfás István, Haan Lajos, Kállay Béni, Körössy József, gr. Lázár Miklós, Myskovszki Victor, br. Orbán Balázs, Öváry Lipót, dr. Ribári Ferencz, Zilinszky Mihály. Külföldi tagokul: Levasseur Emil, a párizsi egyetem tanára, Villari Ferencz a florenzi főiskola tanára.

— **Halálozás.** Babos Sándor, fájdalommal tudatja, hogy forron szeretett nagynénje idős öv. Bonyhádi Perczel Sándorné született Babos Anna, f. év május hó 15-én déli 12 órakor, életének 78-ik, özvegyisége 17-ik évében végelgyengülés következtében megszűnt élni. Béke poraira!

— **Furcsán bosszulta** meg magát egy parksteini öngyilkos. Az ottani pásztor fia ugyanis a fölött való bosszúságban, hogy egy korosmában nem kapott többé sört, a községi kutba vetette magát, melyből az egész falu vizét meríté. A mult héten megtalálták a már bomlásnak indult holttestet, és az eredmény az lón, hogy az összes, a fiatal ember öngyilkossága óta készített söröket rendőrségileg lepecsételték. Az ezáltal kezeltetett kár rendkívül nagy, eltekintve attól hogy a sváb atyafák jó darabig nélkülözni kénytelenek az árpánedvet.

— **Egy szökevény** fölött hozott ítéletet a laibachi haditörvényszék, ki 1848-ban mindjárt besoroztatása után megszökött és most 29 év után a törvényszék elé állt. Ezen idő alatt erdőségekben és hegyi rengetegekben csatangolt, pásztórokra a fávákon kívül senkivel sem érintkezett. Maga épített magának egy rozott kunyhót és abban huzta meg magát, alig tengethetve életét. Végre azonban megunta az életmódját és 53 éves

— **Egy szökevény** fölött hozott ítéletet a laibachi haditörvényszék, ki 1848-ban mindjárt besoroztatása után megszökött és most 29 év után a törvényszék elé állt. Ezen idő alatt erdőségekben és hegyi rengetegekben csatangolt, pásztórokra a fávákon kívül senkivel sem érintkezett. Maga épített magának egy rozott kunyhót és abban huzta meg magát, alig tengethetve életét. Végre azonban megunta az életmódját és 53 éves

korában visszatért ismét az emberek közé. A törvényszék nyolczhavi börtönrre ítélte.

— **Véres tragodia** folyt le a mult csütörtökön a londoni Highbury New-parkban. Este 9 óra felé ugyanis egy rendbízós két lövést hallott és kis idő múlva hírt vette, hogy két súlyosan megsebesült férfi fekszik a szomszédságban. A rendbízós csak egyet talált már életben, míg a másik, kiből ifj. Clements nevű papírkereskedő ismertek föl — már halott volt. A sebesült Bullock A. Horace szintén meghalt a német korbához vezető utban. A két férfi egy ifju leányért versengett, ki jöllehet el volt jegyezve Bullockkal. Clements udvarlásait is elfogadta. Boszuból tehát a jegyes előbb ellenfelét, azután önmagát lötte agyon. Mindketten jómódu családból valók voltak.

KÖZGAZDASÁG.

Piacok árjegyzéke.

— **Szászvároci** piaci árak 1877. máj. hó 14. Egy hectoliter tisztabuza 8 frt 60 kr, egy hectoliter elegybuza 6 frt 60 kr, egy hectoliter rozs 5 frt 60 kr, egy hectoliter törökbuza 4 frt 60 kr, egy hectoliter zab 3 frt 54 kr, 100 kilogramm széna köve 2 frt 60 kr, 100 kilogramm széna kötetlen 2 frt 40 kr, 100 kilogramm alomszalma — frt 50 kr, 100 kilogramm zsupszalma 1 frt — kr, egy köbméter fa usztatott 2 frt — kr, egy köbméter fa szároz 2 frt — kr, egy kilogramm marhahus 38 kr, egy kilogramm disznózsír 1 frt — kr, egy hectoliter pityóka 3 frt 20 kr, egy liter borsó 28 kr, egy liter lencse 32 kr, egy liter paszuly 12 kr, egy kilogramm konyhaliszt 20 kr, egy kilogramm hagyma 20 kr, egy kilogramm fokhagyma 40 kr.

— **Tordai** piaci árjegyzék 1877. május 14-én : 1 hectoliter tisztabuza 10 frt. kr, elegybuza 5 frt 50 kr, rozs 5 frt 50 kr, zab 3 frt — kr, törökbuza 3 frt 40 kr, paszuly — frt 8 kr, pityóka 3 frt — kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogramm marhahus 36 kr, 1 kgr. széna 2 frt — kr, 1 kalangya zsupszalma 2 frt 80 kr, alomszalma 1 frt 20 kr, egy méter kemény tűzifa 2 frt, 70 kr, rizs 28 kr, gyöngykása 32 kr, lencse 14 kr, köles 18 kr, burgonya 3 frt — kr, kőso 7 kr, disznózsír frt 70 kr, szinzsír 80 kr, bors 10 frt 10 kr, hagyma 10 kr, fokhagyma 20 kr.

— **M.-Vásárhely** piaczárai május 14-ről, 1876. Egy hectoliter Tisztabuza 9 frt 50 kr, rozs 6 frt 50 kr, elegybuza 7 frt 50 kr, zab 3 frt — kr, 100 kgr. széna 2 frt 80 kr, alomszalma — frt 50 kr, zsupszalma — frt, 70 kr, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 80 kr, usztatott 2 frt 20 kr, egy kgr. fagygyugygya öntött 60 kr, nyújtott — frt 56 kr, marhahus 36 kr, konyhaliszt 16 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 32 kr, borsó 16 kr, lencse 16 kr, paszuly 14 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 2 frt 80 kr, 100 kgr. savanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr, disznózsír — frt 90 kr, szinzsír 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma. 10 kr, fokhagyma 30 kr.

— **A nagy-váradi** piaczon 1877. évi május 14-ik napján tartott vásáran eladott termesztermények- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta buza 10 forint — kr, kétszeres buza 8 frt 20 kr, rozs 7 frt 80 kr, árpa 4 frt 20 kr, zab 3 frt — kr, tengeri 5 frt 50 kr, borsó 12 frt 50 kr, lencse 12 frt 50 kr, bab 7 frt 50 kr, köleskása 8 frt 50 kr, burgonya 4 frt — kr. 100 kilogramm kenyérliszt 23 frt — kr, széna 4 frt — kr, szalma 2 frt — kr, szalonna 74 frt — kr, 6 kilo zsupszalma 14 frt — kr, 150 dkg. alomszalma 6 frt — kr, 1 köbméter tűzifa 4 frt 50 kr, 1 kilo marhahus — frt 48 krt öntött gyertya — frt 60 kr, lámpaolaj — frt 60 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, uj-bor — frt 24 kr, pálinka — frt 20 kr, szilvapálinka — frt 52 kr, szesz — frt 41 kr, egy métermásva kőso 10 frt 60 kr, nyers fagygyu 35 frt — kr, olvasztott fagygyu 52 frt — kr, szappan 42 frt — kr, egy hectoliter ó bor 18 frt — kr, uj bor 15 frt — kr, mész 2 frt — kr, kemény faszén 1 frt 40 kr, kendermag 8 frt 50 kr, köles 5 frt 50 kr, dió 17 frt — kr, mogyoró 15 frt 50 kr, asszu szilva 11 frt — kr.

— **A szamos-ujvári** piacz árai máj. 14-ről 1877. Egy hectoliter Tisztabuza 10 frt — kr, rozs 6 frt — kr, elegybuza frt 6 50 kr, zab 2 frt 80 kr, 56 kgr. széna 3 frt 50 kr, alomszalma — frt 75 kr, zsupszalma 1 frt 40 kr, egy köbméter fa 4 frt 50 kr, egy kgr. marhahus 34 kr, konyhaliszt 18 kr, rizs 36 kr, disznózsír 1 frt 5 kr, Bors 1 frt 05 kr, hagyma 10 krajczár, fokhagyma 24 kr. Egy liter borsó 10 kr, lencse 10 kr, paszuly 10 kr, köles 15 krajczár, egy hectoliter burgonya 3 forint —

— **A N.-Enyedi** piacz árai 1877. máj. hó 14-ről. 1 hectoliter tisztabuza 11 frt — kr, rozs 6 frt 60 kr, törökbuza 3 frt 80 kr, elegybuza 8 frt — kr, zab 1 frt 60 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogramm széna köve 3 frt 60 kr, kötetlen 3 frt 40 kr, alomszalma 1 frt 30 kr, zsupszalma 1 frt 50 kr, egy köbméter fa kemény 5 frt — kr, lágy — frt — kr, egy kilogramm marhahus 36 kr, konyhaliszt 21 kr, rizs 40 kr, egy

liter gyöngykása 30 kr, borsó 12 kr, lencse 15 kr, paszuly 7 kr köles 21 kr, pohánka — kr, egy hectoliter burgonya 3 frt 50 kr, 1 kg. savanyu káposzta — kr, só 9 kr, disznózsír 1 ta 5 kr, Bors 1 frt 5 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 9 kr.

— **A gy.-fehérvári** piacz árai május 11-ről. 1877. Egy hectoliter Tisztabuza 9 frt 50 kr, elegybuza 7 frt 54 kr, rozs 6 frt 26 kr, zab 3 frt, 70 kr. 100 kgr. széna köve 3 frt 50 kr, kötetlen 3 frt 40 kr, alomszalma 1 frt 20 kr, zsupszalma 2 frt 40 kr. Egy liter borsó 24 kr, lencse 24 kr, paszuly 9 kr. Egy liter konyhaliszt 26 kr. Egy kgr. marhahus 36. Egy köbméter fa 3 frt — kr. egy hectoliter pityóka 1 forint 75 krajczár, egy kgr. disznózsír frt. 94 kr szinzsír — frt — kr. Bors 1 frt 20 kr, hagyma 19 kr, fokhagyma 25 krajczár.

— **A sz.-régeni** piacz árjegyzéke máj. 14. 1877: Egy hectoliter tisztabuza 10 frt 5 kr, elegybuza 9 frt, — rozs 6 frt 75, törökbuza 4 rt, — zab 2 frt, 70. paszuly — frt 8 kr, pityóka 4 frt 10 kr, Egy m. mássa széna 3 frt 20 — egy kalagya szalma 75 kr, — egy m. mássa alomszalma 75 kr, — egy m. mássa szalonna 72 frt, — egy kilo disznózsír 1 kr, 10 egy m. mássa turó 56 frt, — egy kiló disznó-hus perzselt 48 kr, marhahus 34 kr, — 1 öl búkkia 11 frt 10 kr, — 1 öl lenyőfa 7 frt 50 kr.

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről május 16-áról.

Gabona	F a j	Ára 100 klg.	
		től	ig
		frt	kr
Buza	bánsági tiszavidéki pestvidéki fehérmegyei bácskai	15	—
		16	05
		14	40
Rozs	magyar	11	30
Árpa	takarmány	6	90
	magyara	7	45
Zab	bánsági másnomi	8	20
	magyara	8	20
Tengeri	káposzta bánsági	7	60
	magyara	7	40
Köles	magyara	6	35
	magyara	6	55
Székely (Uasne)	buza	12	35
	rozs	11	95
	teng.	7	55
	repcz.	15	16
	„	15	16
Szesz (ny.)	100 liter százalékként.	33	1/2

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 16-án 5 % Metaliques 5815. frt. Kamat — 5 % Nemzeti kölcsön 64.10. frt. Arany járadék 106.80 1860-ki államkölcsön 70. — Bankrésztvények 766. Hitelrésztvények 13410 —. London 128.90 Ezüst 113.35 Cs. kir. arany: 6.16 Napelond'or 10.33 — 100 mark német. értékl 63.40

Urbéri kötvények: Magyarországi 71.75 Temesi 69.50 Erdélyi 68. — Horvátországi —.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestén május 17. d. e. 10 ó. 45 p. Érkezett Kolozsvára május 17. d. e. 12 ó. 33 p.

A román függetlenségi nyilatkozat román naptár szerint május 10-én jelenik meg; Miklós nagy herceg bevonult táborával Bukarestbe.

Viddin és Kalafát lövetése közben százti román elesett.

Az oroszok a Gicsit nevű faluban ütegeket állítanak fel, és a Dunáigat elzárják.

A francia cabinet lemondott, mert az egyházi politikában Mac Mahonnal meghasonlott; a köztársasági elnök Audiffret Pasquieret kérte fel az elnökségre.

Tisza Kálmán az országgyűlésen kijelenté, hogy a most folyó háború következményeivel szemben a monarchia érdekei meg lesznek óva, még most kimélni kell a nemzet vérért és pénzét.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos: Bókésy Károly.

Hirdetmény.

A Gyulafehérvári királyi törvényszék területén fekvő Obrásza község határán 234 hold, Medvés községe határán pedig 242 hold területű közlegelőnek szabályozása, illetőleg felosztásának megengedhetősége jog-érvényesen ki lévén mondva, — miután az illető felperesi birtokosok a működő mérnököt többszöri felszólítások dacára mindaddig nem fogadták fel, felhívatom mindazon okleveles mérnök urak, kik ezen két község határán fekvő közlegelők elkülönítésére vonatkozó technikai munkálatokat elvállalni akarnak, **ajánlataikat és feltételeiket 30 nap alatt**, ezen kir. törvényszékhez írásban adják be. — Együttal felhívom azon vállalkozni óhajító mérnök urak, kiknek ezen törvényszék területén még eddig szabályozási vállalataik nincsenek, szakértői képességüket tanúsító okmányaikat is bemutatni.

A gyulafehérvári kir. törvényszéknek mint urbéri hatóságnak, 1877. évi mártius 31-kén tartott üléséből.

Sz. 1625. — 1877.

(208)

(1—3)

Hirdetmény.

Marosvásárhely sz. kir. város népzene karmesteri állomása ürességbe jövén, annak bétöltésére nézve a városi törvényhatósági bizottságnak idei február-hó 24-kén 33. közgyűlési szám alatti határozatánál fogva pályázatot nyitattik.

Karmesteri teendők: a zenekar tagjainak s a jelentkező ifúságnak hangjegyek és hangszerekben kellő oktatása.

Járandósága: a városi majorsági pénztárból havi részletekben előre fizetendő 300 ft. o. ért. évi fizetés, s e mellett a zenekar által szerzendő összegből, egy a több tagokkal egyforma rész.

Pályázni kívánók képességüket, s erkölcsi magukviselését tanúsító okmányokkal felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodásukat, jelen hirdetménynek háromszori közzétételétől számított **30 nap alatt**, a városi tanácshoz címezve küldjék be, a karmesteri rendes teendők sorozata, az aljegyzői irodában letett szerződési feltételekből, a hivatalos órák alatt megtekinthető lévén.

Marosvásárhelyt, 1877. április-hó 18-kán.

A városi tanács.

(207)

(1—10)

Fehérnemű olcsó áron kapható!

Sárga Kristóf

Fehérnemű- és vászonraktárában Kolozsvárt
Bel-középuteza Kisegítő-pénztár alatt.

Bátor vagyok tudatni n. érd. vevőimmel, hogy tavasz elejére h zott, s több kelendősegre számított kész fehérnemű vászon és több más cikknek, a sok kedvezőtlen idő miatt nagy része vissza maradt, hely szűke miatt elhatároztam magam, hogy **kizárólag e hó 31-ig**, az alábirt árukat **gyáriáron adjam**.

Legújabb szabású **férfi- és női ingek**, gallérok, kézelők, zseb- és nyakkendők, harisnyák, keztyűk, alsó-nadrágok, eső- és nyári napernyők, színes mosó ing és ruha kelmék, asztalneműk, vásznak nyári pique és rips kelmék, Trio és pique takarok és több más e szakmához tartozó cikkek.

Elválalok **kiházasítás**, vagy magán szükségére kívánt **fehérnemű** elkészítését, jó varrás és kitűnő **szabásra** legnagyobb figyelem van fordítva.

Ing megrendelésénél kérem a nyak b és ó g t gomblyuktól gomblyukig papir szeleten beküldeni és megírni, hogy gallérral vagy anélkül kívánják. Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni.

Becses pártfogásukba ajánlván magam

teljes tisztelettel:

Sárga Kristóf.

(204)

(2—2)

Szálloda megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű utazó közönséggel tisztelettel tudatni, hogy a város központjában levő, újonnan renovált

Europa szállodát

valamint az átellenében fekvő

Sétatéri kioszkot is

átvettem és **folyó május-hó 12-kén megnyitom**.

Midőn tehát e két rendbeli tiszteletet a n. érd. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlom, bátorodom egyszerűen megjelyezni azt, hogy legfőbb törekvésem oda irányuland, hogy **legjobb meleg és hideg italok**, valamint **jó és izletes étkek** kiszolgáltatása, úgy nem különben pontos és előzékeny szolgálat által magamnak a közbizalmat megszerezsem és állandóan megtartsam. Gyulafehérvárt, 1877. május-hó 11-kén.

Főző József, vendéglős.

(167)

(5—6)

Gummi és halhólyag

a legjobb minőségű 1—4 ftig tucatonként.

EMPECHEUR

(magómlést védő)

biztos hatással, az egészségre ártalmatlan darabonként 2 ftért, tüzetes utasítással küld titoktartással utánvételt mellett

ZIEGLER JÁNOS, gummi különlegességek és sebkötélek gyára Grácban.

3000 !!

hálátadó és tökéletesen kigyógyult egy évben! **Kamen D. J. által Prágában 1421/II. összediktált**

nővényi növénygyökérkeverék

használatát következében, mely tüdő-tuberkulózis, sorvadás, a tüdő emphysema és idült köhögésnél oly rendkívüli eredményeket mutat fel, hogy minden ajánlgatás fölösleges, — azt az ezernyi hányilatkozatok bizonyítják.

Kamen D. J. ur, Prága 1421/II., ezen gyógyszert minden országba szétküldi csomagonként 60 krajával használati utasítással együtt postautánvételt mellett. **Magyarul is levezetetik.**

(194)

(5—6)

Eladó ház.

Bel-magyarutczában a napsoron a 22 számú ház, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Értekezhetni Koleszár Sándor ügyvéd ural.

(192)

(4—5)

(424)

(72—104)

Bécs legnagyobb és legjobb hírt

vasbutor-gyára

Reichhard és társa

BÉCSBEN,

III. Marxergasse 17.

Ajánlja magát izléses kivitelt gyártmányaival pontos szállítására. Képes mintalapok kívánatra ingyen.

(205)

(2—4)

Csiki testvérek

Kolozsvár főtérid. gr. Teleky D.-ház.

Kitűnő hengerlisztek.

Bel- és külföldi természetes ásványos gyógyvizek.

Asztali és Csemege borok, legkedveltebb francia Pezsgők.

(67)

(11—4)

ASTHMA

indiai szivarkák Cannabis indicából

GRIMAUULT és TÁRSA gyógyszerész Párisban.

Ezen új gyógyszer Franciaország és a külföld legtöbb orvosa által a lélegzési bajok ellen ajánlatik. Elegendő a Cannabis indicából készült szivarkák füstjét be-
lélegezni, hogy a leghevesebb fojtó, gőrcs és ideges köhögést, rekedtséget, hang-
talanságot, orzideg-fájdalmat és álmatlanságot megszüntesse, valamint a régesor-
vadás ellen is hatásosnak bizonyult be. — Főraktár Bécsben Benno Raabe
gyógyszerkereskedőnél a Böckerstrasseban.

Kolozsvárott Dr. Hintz G. gyógyszerész ural.

Főraktár még Bécsben Röder Filopul Wienstrasse.

IRODALMI UJDONSÁGOK.

Legújabbban megjelentek és

STEIN JÁNOS

könyv-, mű- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt
kaphatók:

A karikás szőlőmivelés

legajánlatosabb rendszere. A m.-vásárhelyi 1871. évi gazdasági vándor-
gyűlés adományából az erdélyi gazdasági egyesület által harminczöt arany-
nyal jutalmazott pályamunka, XIV. könyomatu ábrával.

Írta és kiadta Fekete Pál, az erdélyi országrész szőlészeti vándor-
tornára. — Ára 80 kr.

Tanácsok a gyermekek természetszerű testi nevelésére.

Írta STEINER JÁNOS. Fordította K. Beniczky Irma.

Ára 40 kr.

A gyümölcsfatenyésztés

cserép- és faedényekben és az így s a szabadföldben nevelt törpefák okszerű, vagy is növény-életani alapokon nyugvó metszése. Az angol, francia és német kertészeti irodalomban ez irányban megjelent szak-
munkák felhasználása mellett, írta Kodolányi Antal.
27 fametszvényvel. Ára 50 kr.

A telekkönyvi rendtartás

Magyarországban és Erdélyben. Az ezt módosító és kiegészítő törvé-
nyekkel, felsőbb rendeletekkel, iromány-példákkal és egy függelékkel,
mely a m. kir. curia 1861—76. évi telekkönyvi döntvényeit tartal-
mazza a telekkönyvi rendtartás szakaszai szerint. Írta dr. Herczegh
Mihály, budapesti egyet. ny. rendes jogtanár, stb. Második kiadás.
— Ára 2 ft 80 kr.

Otestamentomi Apokrifus könyvek.

Az eredetiből, görögéből fortította Kátori Sámuel. Ára 1 ft.

Strogoff Mihály utazása

Moszkvától Irkutsig. Verne Gyula után átdolgozta Szász Károly.
Ára 1 ft 60 kr.

A székely határórség története.

Írta gróf Teleki Domokos. A szerző hátrahagyott kéziratából közlé-
tette SZABÓ KÁROLY. — Ára 2 ft.

Görög, római és hún-magyar mondák.

Szerkesztette Békési Gyula gym. tanár. Második füzet: római és hún-
magyar mondák. — Ára 40 kr.

Görög regék.

Cox György után az eredeti angol második kiadás szerint magyarra
fordította s bevezetéssel ellátta Komáromy Lajos tanár. Második
füzet. — Ára 60 kr.

Katholikus

imakönyvek:

Albach

Áts Benj.

Eckertshausen

Gábor

Hungari

Leonhard

Munkay

Pázmány

Pap Fer.

Spáth

Sujánszky

Tárkányi

Witschel

stb. stb.

P ü n k ö s d i ünnepre!

Épen most érkeztek
Stein János,
könyvkereskedésébe
Kolozsvárt

imakönyvek.

katholikus és protestáns egyházfele-
kezetiek számára a legújabb s legdi-
szesebb párisi, lipcsei és mainzi be-
kötésekben.

Nem ajánlhatom eléggé e gyönyörű
corduan, selyem, selyem-bárony,
elefántosont, tekenősbéka, kautschuk,
gyöngyház, szaru stb. stb. remek be-
kötésű imakönyveket ájtatos hölgye-
ink figyelmébe.

A külföld legelső könyvkötészeti
műhelyeiben készült imakönyvek nem-
csak remek beltartalmuk s gyönyörű
művészi kiviteltől külsőjük, de olcsó
árak miatt is általános figyelmet keltenek.

P ü n k ö s d i ünnepre!

Protestáns

imakönyvek:

Cleinmann

Dobos

Filep

Fördös

Heiszler

Kis János

Koronka

Medgyes

Révész

Szász K.

Székeács

Tompa

Vörös

stb. stb.

(1.6)

(4—6)

Méltatásul!

Ezennel bátorlodunk tisztelettel jelenteni, hogy itteni fiók-
telepünk, a bécsi házuinktól vett útasítás következtében

MÉG E HÓ VÉGÉIG

tenn fog állni.

Raktárunk ennek folytán ismét teljesen ki lön egészítve,
s gazdag választékot nyújt mindennemű **rumburgi, hollandi,
fehérczerna vásznakban, törülközőkben, zsebkendőkben,
damast-asztalneműkben, férfi- és hölgy-fehéreneműkben.**

Az eladás elismert rendkívüli olcsó, de szilárdon meghatározott gyári árak mellett
Beyer M. és társa,

vászon- és fehérnemű gyári raktára Kolozsvárt, főtérid 8 sz. a.